

RÅDET FÖR PEDAGOGISKT UTVECKLINGSCENTRUM DALARNA (PUD-RÅD)

17 oktober 2017 | Falun

Plats

Högskolan Dalarna, lokal Skrivsal 1

Tid

09.00-16.00

Deltagare

Erika Aho, HDa (licentiand), Marit Andersson, Vansbro,
Maria Almqvist, Lärarförbundet Falun, Tomas Axelson, HDa,
Filippa Bergqvist, PUD, Inger Bexelius Lange, Hofors, Jörgen Dimenäs, HDa,
Eva-Lena Embretsen, PUD, Bengt Ericsson, PUD, Jonas Fors, Ludvika,
Barbro Forsberg Nystedt, Ludvika, Carin Fredlin, Leksand,
Mikael Fältsjö, Borlänge, Anna Karin Fändrik, HDa, Mattias Gradén, PUD,
Anna Henriksson Persson, HDa (licentiand), Monika Hoffman, Orsa,
Klas Holmgren, Lärarförbundet Borlänge, Sara Irisdotter Aldenmyr, HDa,
Magnus Jobs, HDa, Lotten Kluck, Rättvik, Maria Larsson, HDa (licentiand),
Lars Linder, PUD, Steven Lindqvist, HDa (licentiand), Mats Lundgren, HDa,
Hanna Meijer Holmqvist, Lärarnas Riksförbund, Göran Morén, HDa,
Ingrid Nord, Norberg, Karin Nordmark, HDa, Ulf Nyttell, PUD,
Annica Sandy Hedin, Leksand, Mattias Scandola, Orsa,
Inga-Lena Spansk, Mora, John Steen, Hedemora, Karen Stormats, HDa (licentiand),
Maria Sundström, Falun, Satu Sundström, PUD, Johan Svedmark, Falun,
Mats Tegmark, HDa, Lars Walter, Borlänge, Sofia Walter, HDa, Per Wikström, Säter,
Göran Wänglöf, Malung-Sälen, Lena Åhman, PUD, Ann Åkerlöf Olsson, Sandviken,
Lena Åström, HDa

1 Mötets öppnande
PUD:s ordförande Inga-Lena Spansk hälsade välkommen och öppnade mötet. En kortare presentationsrunda genomfördes.

2 Val av mötessekreterare
Beslut: Satu Sundström valdes till mötessekreterare.

3 Godkännande av dagordningen
Övriga frågor:

- Mats Tegmark informerar om pågående forskningsprojekt.
- Johan Svedmark informerar om Skottlandsmodellen.

Med dessa tillägg godkändes dagordningen.

PUD-samarbetet - Nuläget

4 Aktuellt på Högskolan Dalarna
Magnus Jobs, akademichef, och Mats Tegmark, utvecklingsledare för lärarutbildningarna, informerade om:

- Ny styrelse, rektor och övrig ledning
- Ekonomi
- Befintliga lärarprogram
- Regeringsbeslut: Reviderad ämneslärarexamen 7-9. Utbildningen startar höstterminen 2018. Se: <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/09/ny-kortare-utbildning-for-blivande-amneslarare/>

Magnus Jobs informerade om att Högskolan Dalarnas (HDa) tidigare rektor Marita Hilliges tillträtt en tjänst som generalsekreterare för SUHF (Sveriges universitets- och högskoleförbund). Tillförordnad rektor är professor Marie Klingberg Allvin. Högskolestyrelsen har flera nya interna och externa ledamöter. Ny ordförande är Christina Bellander. Rektorsrekrytering pågår med hjälp av en rekryteringsfirma. Utkast på kravprofil har gått ut i kollegiet. I slutet av februari lämnas ett förslag till regeringen för beslut. Vid Akademin Utbildning, hälsa och samhälle planeras för ledningsgrupper med samverkansfunktion där lärarutbildningarnas möten till en del stått modell. Man ska jobba aktivt med kompetensförsörjningsplaner och med de två forskarutbildningsrättigheter HDa har erhållit under våren. En utmaning är expansionen av lärar- och vårdutbildningarna där fungerande VFU är en avgörande faktor. Budgetmässigt är förutsättningarna ljusare än under våren. Det är budgeterat för en fortsättning av de arbetsintegrerade lärarutbildningarna under höstterminen 2018.

Mats Tegmark informerade om att 16 oktober var sista datum för att söka till högskolor och universitet. Mats informerade vidare om vad som diskuteras nationellt inklusive utmaningar. Diagram över söktryck till lärarutbildningar med mera skickas ut efter mötet. Reviderad ämneslärarexamen 7-9: se länk ovan. En ny kortare variant på fyra år med två ämnen startar hösten 2018. När det gäller UKÅ:s (Universitetskanslersämbetet) kvalitetsutvärderingar granskas VFU extra noga.

5 Skolnära 1
Erika Aho, Anna Henriksson Persson, Maria Larsson, Steven Lindqvist, Göran Morén och Karen Stormats är doktorander inom Skolnära 1 och flertalet i slutfasen av sin utbildning. De presenterade tankar om denna satsning och vad den har bidragit med under rubriken Ringar på vattnet. En

liknande presentation har tidigare gjorts under en nationell konferens i pedagogiskt arbete, som hölls i Göteborg.

Särskilt framhölls:

- Forskning 50% i kombination med arbete 50% under fyra år ger goda förutsättningar.
- Forskarskolan Skolnära är en bro mellan verksamhet och högskola.
- Forskning är både process och produkt. I detta sammanhang är processen i fokus.
- Forskningen har väckt frågor och reflektioner, som problematiseras och synliggörs på arbetsplatsen.
- Nya perspektiv öppnas som leder till andra sätt att tänka vad gäller den egna undervisningen liksom till att kollegor påverkas.
- Fokus under ämnesträffarna på arbetsplatsen har skiftat till gemensam ämnesfortbildning i ämneslaget där forskningen kommer in "bakvägen". Detta sätter igång processer såsom granskning av den egna verksamheten, ökat intresse för forskning, möjligheter att konstruktivt diskutera med kollegor.
- Forskningen och de frågor som har väckts har lett till ämnesträffar med fokus ämnet vilket bland annat fått till följd att aktuell forskning har nått direkt in i skolan.
- Diskussioner förs i skolan om aktuella problem. Som forskare är man skolad att hitta relevant litteratur och annat material, som kan användas som stöd.
- Egna resultat vad gäller till exempel flipped learning kan tas med till den egna skolan och leda till fortsatt utveckling.
- På Högskolan har de högre seminarierna i utbildningsvetenskap stimulerats.
- Satsningen har bidragit till den forskarutbildningsrätt i Utbildning och lärande som HDa har erhållit.
- Människor lyssnar till forskare vilket underlättar då man vill delge sina tankar och resultat.
- Möjlighet ges till deltagande i intressanta konferenser för vidare utveckling både inom verksamheten och på det personliga planet.

Bengt Ericsson kommenterade att satsningen på Forskarskolan Skolnära sticker ut och att intresset från omvärlden är stort. Den är ett exempel på hur samverkan mellan vetenskap och beprövad erfarenhet kan vara en del i produktionen av ny kunskap och samtidigt en utvecklingsprocess. Kan detta göras bättre?

6

Skolforskningsfonden

Professor Sara Irisdotter Aldenmyr presenterade beviljade projekt 2017 och föredrog inför beslut om inriktning och regler för planeringsmedel samt projektmedel läsåret 2017-2018.

Länkar dokument:

Ansökningsblankett planeringsmedel 2018:

<http://bit.ly/blankettplaneringsmedel>

Ansökningsblankett projektmedel 2018:

<http://bit.ly/blankettprojektmedel>

Bedömningsmall planeringsmedel:

<http://bit.ly/bedomningsmalplaneringsmedel>

Bedömningsmall projektmedel:

<http://bit.ly/bedomningprojektmedel>

Skolforskningsfonden PM:
<http://bit.ly/fondenspm>
 Utlysning planeringsmedel:
<http://bit.ly/utlysningplaneringsmedel>

Utlysning projektmedel:
<http://bit.ly/utlysningprojektmedel>

Sara betonade vikten av fokus även på processen och självklart på den utveckling forskningen leder till samt den forskningserfarenhet beviljade medel medför. Dessa har beviljats projektmedel 2017: 1) Farhana Borg, fortsätter att forska om hållbar utveckling i förskolan, Mora, 2) Berit Lundgren, Språkutvecklande arbetssätt, Avesta, 3) Maria Olsson, Undervisning i förskolan, Falun, 4) Annie-Maj Johansson, Meningsskapande sammanhang, Smedejbacken, 5) Anna Teledahl, Lärare som lyckas med ämnesintegrering, Borlänge.

Sara redogjorde för de reviderade kriterierna för planeringsmedel respektive projektmedel – se länkarna ovan. Praktisknära skolutvecklingsprojekt är i fortsatt fokus. Förutom rent ämnesdidaktiska projekt kan även allmäntdidaktiska projekt med tematisk ansats vara aktuella.

Beslut: PUD-Rådet beslutar att de reviderade kriterierna enligt ovan fortsättningsvis ska gälla.

7

PAUS

8

Lärcirklar/Seminarieerier

Mattias Gradén och Eva-Lena Embretsen, verksamhetsutvecklare vid PUD föredrog angående pågående projekt:

- Programmering:
<http://www.du.se/sv/Samverkan/pud/forskning-och-utveckling/larcirklar/>

Utbildningen sker i form av kollegialt lärande i två lärcirklar under 2018. Den ena lärcirkeln behandlar digitalisering med inslag av programmering och den andra fokuserar på programmering.

- Föreläsningsserie för fritidshemspersonal.
<http://www.du.se/sv/Samverkan/pud/grundskolafritidshem/utbildning-ar-och-seminarier/seminarieserie-for-fritidshemspersonal/>

Föreläsningsserien är nästan fulltecknad.

9

Dala Skolforum – Skolforskningsfondsdagen 30-31 oktober 2017

Mattias Gradén föredrog angående Dala Skolforum. Konferensens hemsida:
<http://www.du.se/sv/Samverkan/pud/kalender2/2017-dala-skolforum/>

Mattias redogjorde för hur konferensen är planerad jämfört med de tidigare två; två dagars konferens med möjlighet att delta endast en dag, tydligare tematik, fri anmälan. Ca 45 skolutvecklingsprojekt är anmälda. Dock är endast ca 100 personer anmälda per dag mot önskade 500, lägst 400, trots att alla tillgängliga marknadsföringskanaler har använts. Sista anmälningssdag är fredagen den 20 oktober, alltså om tre dagar. Anledningar till det låga anmälningsslaget diskuterades: tidsbrist, tematiken, konkurrens från andra liknande arrangemang, att informationen inte nått fram etc. Överenskomms att alla uppmanar sina lärare att delta i Dala Skolforum, denna unika och stora satsning som i samverkan har planerats under två års tid.

Beslut: Om inte minst 400 per dag anmäler sig ställs Dala Skolforum den 30-31 oktober 2017 in. Fler liknande satsningar i den storleksordningen görs inte.

- 10 Arbetsintegrerade utbildningar**
 Lars Linder, verksamhetsutvecklare, Lena Åström, programansvarig 4-6, Anna Karin Fändrik, programansvarig KPU/VAL och Jörgen Dimenäs, forskare, föredrog angående satsningen Arbetsintegrerade utbildningar:
- Avstämning av läget om de arbetsintegrerade utbildningarna
 - Utvärdering av processen fram till nu
 - Referensgrupp
 - Följeforskning
- Lars Linder är som verksamhetsutvecklare stödfunktion i de arbetsintegrerade utbildningarna. Han genomför mötesrunda 1 och har besökt 75% av de aktuella skolorna. Mötena är givande med diskussioner om bland annat mentorskap, VFU och skolornas behov. Spännvidden hos studenterna är stor och måste hanteras.
 Lena Åström har träffat de studerande åk 4-6 i grupper. De är överlag mycket positiva. Dock skiljer sig tjänsterna på skolorna mycket åt vad gäller arbetsbördan vilket också bekräftades av Lars Linder och de fackliga representanterna. Studenterna ska föra den dialogen med sina rektorer.
 Anna Katrin Fändrik rapporterade att de studerande inom KPU är ambitiösa och på grund av sin bakgrund snabbt kommer in i rutiner. Hon tog upp frågan om hur VFU:n ska organiseras; en period eller flera kortare? De studerande ska göra sin VFU inom de ämnen de ska undervisa i. Huruvida mentor också kan fungera som VFU-lärare får lösas individuellt.
 Jörgen Dimenäs är anställd 25% vid HDa och fungerar som följeforskare om de arbetsintegrerade lärarutbildningarna. Han berättade om andra liknande satsningar men poängterade att detta är unikt på grund av samarbetet akademi och verksamhet.
 En delegation från Skolverket besöker i november HDa om de arbetsintegrerade lärarutbildningarna. Ett sammanfattande dokument med återkoppling till alla berörda kommer att presenteras under PUD AU den 15 december. Ett underlag för beslut om arbetsintegrerade utbildningar kommer att vara klart i januari 2018.
- 11 Partnerskolor/Övningsskolor**
 Karin Nordmark och Sofia Walter, samordnare med VFU-ansvar, redovisade det kartläggningsuppdrag gällande VFU-lärares förutsättningar som beslutades på PUD-rådet den 14 mars 2017. Den skriftliga dokumentationen med kommentarer Kartläggning av VFU-lärares förutsättningar och ersättning i samband med VFU biläggs detta protokoll. En sammanfattande slutsats är att intresset för att bli VFU-lärare måste bli större liksom skolornas förmåga att ta emot studenter. En rekommendation är att varje skolhuvudman tar upp detta till diskussion.
- 12 IKUD – Interkulturellt Utvecklingscentrum Dalarna**
 Tomas Axelson är verksamhetsledare för IKUD, Interkulturellt Utvecklingscentrum Dalarna. Han presenterade dess verksamhet och vad som hittills har gjorts. Man arbetar med kulturmötesfrågor i vid mening såväl regionalt, nationellt som internationellt. Tomas uppmanade till att ta med frågeställningar som passar inom IKUD i respektive verksamhet.
<http://www.du.se/sv/Samverkan/interkulturellt-utvecklingscentrum-dalarna---ikud/>
- 13 Lunch på Scandic**

Utvecklingstema

PUD-samarbete - Framtiden

14

Rapporter och pågående utredningar om skolan

Bengt Ericsson, chef PUD, föredrog:

I dagsläget pågår en mängd aktiviteter för att utveckla svensk skola. Inom loppet av ett drygt halvår kommer ett flertal rapporter från pågående statliga utredningar att presenteras. De slutsatser och förslag som blir innehållet i rapporterna kommer med största sannolikhet påverka förutsättningarna för arbetet i skola, med lärarutbildning och samverkan mellan skola och lärosäten. Hur kan vi inom PUD-samarbetet förhålla oss till detta?

Några kortfattade synpunkter:

Systemsvagheter har konstaterats.

Stärkt huvudmannaskap förordas.

Kompetensförsörjning – statlig myndighet på regional nivå.

Delade tjänster – vi är långt framme.

Utökat utrymme för KPU, VAL.

Aktivt skolval och minskad skolsegregation – skolhuvudmannens ansvar.

Bättre skolmiljö – rektors ansvar förtydligas.

Minska administration.

Ökad nationell resursstyrning.

Sammanfattning: Ambitionen är statlig styrning för större regional aktivitet.

Bengts bedömning är att det som görs nu kommer att få tydliga konsekvenser.

Pågående utredningar med mera: se nedan.

Samling för skolan:

<http://www.regeringen.se/498092/contentassets/e94a1c61289142bfbcfdf54a44377507/samling-for-skolan---nationell-strategi-for-kunskap-och-likvardighet-sou-201735.pdf>

Bättre skola genom mer attraktiva skolprofessioner:

<http://www.regeringen.se/4a71ad/contentassets/80664c6f1a32407286de52ceae1696aa/battre-skola-genom-mer-attraktiva-skolprofessioner-dir.-201676.pdf>

Organisationsöversyn av de statliga myndigheterna inom skolväsendet:

<http://www.regeringen.se/4967a6/contentassets/3aee55753a074a399ca09cd58f3e9991/organisationsoversyn-av-de-statliga-myndigheterna-inom-skolvasendet-dir.-201737.pdf>

Ökad samverkan kring praktiktäna forskning för stärkt vetenskaplig grund i skolväsendet:

<http://www.regeringen.se/494485/contentassets/e8629b36bcf141efb2ef3e8f14f11c9e/okad-samverkan-kring-praktiktäna-forskning-for-starkt-vetenskaplig-grund-i-skolvasendet-dir.-201727.pdf>

Tillit i styrningen:

<http://www.regeringen.se/49e316/contentassets/ef675538ed2b4a21afec87a45c6fa3c0/tillit-i-styrningen-dir.-201651>

15

Utveckling av "Centrum för styrning, organisation och ledning (SOOL)"

Ulf Nyttell, utbildningschef för Rektorsprogrammet, informerade om forskningscirkeln för skolchefer: Kollegialt lärande och skolutveckling på vetenskaplig grund. Skolchefer har ofta en intuitiv känsla ("tyst kunskap") för vad det finns för lösningar på olika aktuella problem. Forskningscirkeln ger möjlighet att tillsammans med kolleger och forskare identifiera, undersöka

och utveckla idéer om hur problem i verksamheten kan hanteras utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet. Planerad start i januari 2018. Inbjudan kommer inom kort.

Vidare presenterade Ulf Samverkan för bästa skola, ett nationellt projekt riktat mot skolor och förskolor, som har identifierats behöva stöd vad gäller det systematiska kvalitetsarbetet. Vidare informerade han om SOOL (Styrning, organisation och ledning), ett planerat centrum vid HDa för chefsutveckling, som riktar sig till skolhuvudmän, rektorer och förskolechefer. Inledande aktiviteter som planeras är bland annat forskningscirkel för skolchefer, juridik för förskolechefer och rekryteringsutbildning.

16

Delade tjänster / Kombinationstjänster – en ny yrkeskategori?

Mattias Gradén föredrog angående Delade tjänster/Kombinationstjänster med utgångspunkt från dessa frågeställningar:

- Varför kombinationstjänster? Utmaningar och möjligheter.
- Hur kan vi organisera för att göra kombinationstjänster möjliga?

Delade tjänster / Kombinationstjänster, ett diskussionsunderlag:

<http://bit.ly/kombitjanster>

Den här typen av tjänster kan bli aktuella om tillräckligt intresse finns hos skolhuvudmän och andra aktörer. Tjänsterna är tredelade: tjänst på skola, tjänst på HDa, Forskning och Utveckling (FoU), vilka befruktar varandra. Inom läkarkåren har den här typen av tjänster existerat i decennier. Förutsättningar finns i Dalaregionen: 1) Samarbete som fungerar, 2) Utbildning, forskning och samverkan som hänger ihop 3) Forskningsprofil med fokus praxisutvecklande forskning med relevans för lärare. Vidare poängterade Mattias med hänvisning till "Pyramiden" betydelsen av att akademiska meriter underhålls, att den här typen av tjänster fungerar som rekryteringsinstrument och gynnar kommunen som framstår som en attraktiv skolkommun. Representanterna för Borlänge och Falun är intresserade av att hitta en väg fram, eventuellt i form av ett pilotprojekt. För mindre kommuner som Malung-Sälen och Mora är detta intressant som rekryteringsväg. Inom förskolan kan tjänsterna inrättas som karriärtjänster. Den kritiska punkten är FoU; hur skapa miljö på skolan där forskning kan bedrivas? Mattias fortsätter att arbeta med dokumentet.

17

Skolforskningsfonden i framtiden

Mattias Gradén och Mats Tegmark, utvecklingsledare för lärarutbildningarna föredrog angående Skolforskningsfonden.

Hur kan vi ta ännu ett steg för att utveckla skolforskningsfonden så att den på ett bättre sätt bidrar till skolutveckling och kunskapande?

- Erfarenheter fram till nu
- Erfarenheter från andra lärosäten
- Idéer och tankar om framtidens skolforskningsfond
- Förslag till beslut: PUD-kansliet ges i uppdrag att ge förslag på nästa steg i utvecklingen av Skolforskningsfonden? (Inför 2018-19). Utvecklingsförslag presenteras på PUD-Råd 13 mars 2018.

Medel från Skolforskningsfonden har fördelats två gånger per år sedan år 2009. Problematiskt är att forskningsprojekten som regel är forskarinitierade, inte skolinitierade, som avsikten är. Mattias redovisade en lösning man använder vid Mälardalens högskola där utvecklingen av forskningsprojekten startar i skolorna. En annan lösning kan vara att använda forskningscirkeln som utgångspunkt för att systematisera de problem lärare möter i skolan för att på så sätt gå från problem till forskningsfråga.

Beslut: PUD-kansliet ges i uppdrag att ge förslag på nästa steg i utvecklingen av Skolforskningsfonden inför 2018-19. Utvecklingsförslag presenteras på PUD-Råd 13 mars 2018.

18

Forskarskolan Skolnära 3

Professor Sara Irisdotter Aldenmyr föredrog angående forskarskolan Skolnära 3.

Med nyvunna forskarutbildningsrättigheter öppnas nya möjligheter och bättre förutsättningar för PUD-regionen att vara en attraktiv och aktiv utbildningsregion. Frågor som behöver diskuteras inför framtiden är bland annat:

- Ska vi satsa på en ny omgång av forskarskolan Skolnära?
- Om ja - inriktning och form för nästa antagningsomgång
- Skolnära 3 i relation till övrig forskarutbildning

Att HDa erövat examensrätt för forskarutbildning i pedagogiskt arbete betyder att det är möjligt att anta doktorander till den höstterminen 2018. Det skulle vara fördelaktigt att den utbildningen ges parallellt med Skolnära 3. Ambitionen är att på så sätt skapa en sammanhållen grupp med målen licentiat- respektive doktorsexamen. Praktisknära skolutveckling skulle förena samtliga dessa doktorander. Ett förslag på inriktning för Skolnära 3 är relationen lärande och språk, som är brett och rymmer mycket. Ytterligare ett förslag är att proportionerna mellan studier i Skolnära 3 och tjänstgöring i skolan eller förskolan ändras från 50/50 till 80/20. Förslagen diskuterades. Synpunkter på det senare förslaget framfördes; 20% i skolan eller förskolan kan vara för lite för att fungera meningsfullt.

19

En strategi för att säkra och utveckla kompetensen i regionen - Tankesmedjan

Ordförande föredrog angående Tankesmedjans fortsatta arbete utifrån förutsättningar och strategier.

Näste möte i Tankesmedjan blir den 6 november. Då diskuteras de arbetsintegrerade lärarutbildningarna: nästa intag, fortsatta satsningar, kontakt med departementet, eventuella nationella medel.

Satsningen på de arbetsintegrerade lärarutbildningarna uppfattas mycket positivt varför en fortsättning är given. Frågor som berördes: ska inriktningen vara den samma som i den nuvarande omgången? Moderna språk nämndes som alternativ inriktning. Hur ser det ut med mentorer och handledare - kan skolorna möta upp? I det sammanhanget är de frågeställningar som Karin Nordmark och Sofia Walter tar upp i sin kartläggning av VFU-lärares förutsättningar och ersättning i samband med VFU av intresse. Vidare nämndes att endast tio av 27 kommuner medverkar i satsningen.

Skolhuvudmännen efterfrågade större inflytande över antagningen. HDa fyller inte platserna i den ordinarie lärarutbildningen för F-3 och 4-6 och intaget under vårterminen är generellt sett lågt varför det kan finnas möjlighet att istället öka platserna inom de arbetsintegrerade lärarutbildningarna. När det gäller intag till KPU-varianten skickas namn och meriter till Lena Åhman, handläggare av VAL. Betonades att tydlighet vad gäller förutsättningar, det vill säga arbetsbelastning, är av stor vikt.

Vidare kommer satsningen på vidareutbildning av barnskötare till förskollärare att behandlas liksom frågan om att fånga upp utbildade lärare som har lämnat skolan.

Länk: <http://bit.ly/strategiskplan3>

20

Val av ordförande för PUD

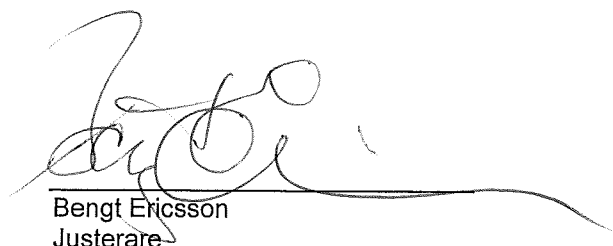
Valberedningen föreslog omval av Inga-Lena Spansk som ordförande för PUD.

Beslut: Inga-Lena Spansk omvaldes till ordförande för PUD 1 januari 2018 - 31 december 2019.

- 21 **Val av skolhuvudmannarepresentanter till Skolforskningsfondens beredningsgrupp**
 Valberedningen föreslog omval av Elisabeth Lindgren Eneflo och Kristina Hård af Segerstad som skolhuvudmannarepresentanter till beredningsgruppen för skolforskningsfonden.
Beslut: Elisabeth Lindgren Eneflo och Kristina Hård af Segerstad omvaldes som skolhuvudmannarepresentanter till beredningsgruppen för skolforskningsfonden under perioden 1 jan 2018 – 31 december 2019.
- 22 **Avrundning och fika**
- Kommande möten**
 AU: Ti 21 nov 9-13
 AU: Fre 15 dec 9-13
- VT 18**
 AU: Ti 30 jan 9-13
Råd: Ti 13 mars 9-16
 AU: Ti 24 april 9-13
 AU: Ti 12 juni 9-13 (reserv)
- 23 **Övriga frågor**
 Mats Tegmark informerade om det pågående forskningsprojektet Att Lära eller inte läsa – en studie av grundskolans läspraktiker. Han tackade för respons. Dock har endast hälften av eleverna i årskurs 6 och 9 svarat på enkätfrågorna varför han återkommer till några skolor.
 Johan Svedmark informerade om Skottlandsmodellen, som Falu kommun kommer att använda sig av. Modellen berör utveckling av samverkan om barn och ungdomar i behov av stöd. Johan bjöd in till dialog kring detta och är själv kontaktperson.
- 24 **Mötets avslutande**
 Mötet avslutades.

Satu Sundström
 Sekreterare

Bengt Ericsson
 Justerare

Kartläggning av VFU-lärares förutsättningar och ersättning i samband med VFU

Underlaget bygger på svar från lärare, skolledare och skolhuvudmän

Fråga 1: Utgår ekonomisk ersättning för att handleda lärarstudenter och i så fall på vilket sätt och hur mycket?

Det mest uppenbara i svaren är att det skiljer mycket mellan skolformerna. Merparten av förskolans svar tyder på att de inte får personlig ersättning. I grundskolan är det mest förekommande svaret att ersättningen går till skolan/arbetslaget. För gymnasieskolornas del verkar det som att VFU-lärarna ofta får en personlig ekonomisk ersättning.

Vår reflektion: Frågan om ekonomisk ersättning behöver, enligt svaren av enkäten, diskuteras i respektive kommun ur ett skolformsperspektiv. Vi menar att kännedomen om eventuella skillnader mellan skolformerna behöver öka, och eventuellt justeras.

Fråga 2: Har VFU-lärarna någon form av tidsnedsättning/-reglering i tjänsten för uppdraget och i så fall hur ser den ut?

Inom förskolan har VFU-lärarna generellt sett ersättning i tid inom ramen för sin arbetsdag.

Grundskolan visar på större skillnader mellan skolor och kommuner. Vi tolkar svaren som att det finns många individuella lösningar som ofta handlar om personliga överenskommelser med rektor.

På gymnasienivå ser svaren ut ungefär som inom grundskolan, men vi uppfattar att det är i gymnasieskolan som den största tidsersättningen ges.

Vår reflektion: Vi tror att tidsersättningen även fortsättningsvis kan vara individuell men att man på en skola, eller i en kommun, behöver vara medveten om och motverka den osäkerhet och otydlighet som detta kan medföra.

3. Har ni andra lösningar för att skapa förutsättningar för VFU-läraryupdraget?

De lösningar som syns i svaren är till exempel:

- att förstelärare involveras i organisation av studenter
- att huvudansvarig/samordnare för hanteringen av VFU utses
- att man inför grupphandledning av studenter och på så sätt frigör tid

Uppdraget diskuteras vid lönesamtal och det kan vara ett kriterium vid lärarlönelyft. Gymnasieskolornas svar tyder på att man inte har andra lösningar än ekonomisk- och tidsersättning.

Vår reflektion: Genom målinriktade diskussioner tror vi att ytterligare lösningar för bättre förutsättningar och intresse för VFU-läraryupdraget skulle kunna tas fram. Diskussionerna skulle kunna föras lokalt eller inom regionssamarbetet.

4. Vilka för- och nackdelar finns med den modell som er kommun har valt?

Svaren är samstämmiga mellan skolformerna. Det finns både för- och nackdelar oavsett vilken ersättningsmodell man väljer. Detta är såväl lärare som rektorer och skolhuvudmän överens om. Många lärare uttrycker dock att det är otydligt vad som gäller i fråga om ersättning i den egna kommunen.

En gemensam pott pengar ger delat ansvar och delaktighet. Nackdelen med detta är att handledaren inte blir "speciell" samt att det kan vara svårare att rekrytera VFU-lärare.

Svaren, från lärare i samtliga skolformer visar entydigt att det är önskvärt med personlig ersättning. Det skapar motivation och vilja att ta emot studenter. Nackdelen med enbart personlig ersättning är att det gemensamma engagemanget uteblir.

Vår reflektion: Lärarnas samstämmiga svar gör att vi tror att en personlig ekonomisk ersättning är något kommunerna behöver diskutera. De många positiva delarna med en gemensam ersättning gör dock att vi tror att en variant med både individuell och gemensam ersättning skulle kunna vara en framtida lösning. Det finns redan i dag sådana exempel i vissa kommuner.

5. Vilka förutsättningar ges för att delta i VFU-läraryupdraget?

Generellt får deltagarna kurslitteraturen betald samt en kompensation i tid. Tidsersättningen varierar från ca 3 dagar + seminarietid till 16 heldagar, inklusive seminarietiden. Många har tid avsatt *under* utbildningen medan andra får kompensation *i efterhand*.

Vår reflektion: För att få god kvalitet i VFU-lärarytbildningen tror vi att deltagarna behöver ges möjlighet att avsätta tid för inläsning och reflektion *under kursens gång*, och inte som en kompensation *i efterhand*. Vi tror att man under kursens gång kan ha varianter som innebär såväl inläsningstid del av dag som inläsningstid i större sammanhängande block.

Kan riktlinjer för hur mycket tid som behövs inför varje seminarium vara en fråga att ta upp inom ramen för PUD-samarbetet? Vår tanke är att gemensamma riktlinjer skulle kunna stärka VFU-lärarytbildningen.

Skolhuvudmännen

Skolhuvudmännens svar tyder på att man generellt är insatt i och vet hur ersättningar och kompensation ser ut. Få har svarat "vet ej" på frågorna. I stort ger skolhuvudmännen samma bild som koordinatörer, VFU-lärare och rektorer.

Ca 1/3 av skolhuvudmännen har svarat att man har gemensamma bestämmelser för den ekonomiska ersättningen och för ersättningen i tid i kommunen.

Vår reflektion: Vår tolkning av svaren är att det i en del fall finns gemensamma riktlinjer men att de inte alltid är kända på lokal skolnivå, eller att man på lokal nivå inte vet att ersättningsnivåerna är framtagna gemensamt för kommunen.

Vår samlade reflektion

För att få VFU-platser i vår region och för att kunna erbjuda våra studenter en verksamhetsförlagd utbildning av hög kvalitet, behöver vi många lärare som är intresserade av uppdraget och villiga att ta på sig uppgiften. Vi behöver också ha många lärare som läser VFU-lärarytbildningen för att öka flexibiliteten och minska sårbarheten som vi nu ser i samband med stor omsättning av personal. Svar i enkäten bekräftar att det är mycket svårare att rekrytera VFU-lärare i dag än för fem till tio år sedan.

Vi tror att frågan om ekonomisk ersättning och ersättningar i tid behöver ventileras och diskuteras i vår region. I vissa fall för att skapa tydlighet, många svar i enkäten visar att man vill veta vad som gäller och varför. I andra fall för att skapa enighet där synen på förutsättningar inte delas till exempel mellan chefer och arbetstagare.

Utifrån de svar vi fått uppfattar vi att en tvådelad ekonomisk ersättning, en personlig del samt en gemensam del för arbetslaget, är en effektiv modell för att rekrytera VFU-lärare och samtidigt behålla den framgångsrika idén om gemensamt ansvar.

För att kunna erbjuda VFU-platser till blivande lärare i vår region så tror vi att det är nödvändigt att vi, tillsammans och omgående, tar ansvar för att VFU-lärarytbildningen blir attraktivt och givande.

